

Gesprekshandleiding bij de film 'Samen Sterk tegen Pesten'

Het thema 'Goed voor elkaar!' biedt mogelijkheden om op vele manieren in gesprek te gaan met kinderen en jongeren. Het Kenniscentrum vindt het belangrijk om ook professionals uit te nodigen om met elkaar van gedachten te wisselen over de vraag: **Hebben wij het goed voor elkaar?** Ook na de Week tegen Pesten blijft (doorlopende) aandacht voor Sociale Veiligheid namelijk nodig.

Uit onderzoek blijkt dat veel professionals lang niet altijd weten hoe ze effectief kunnen handelen bij pesten. Ze proberen wel in te grijpen als ze weten dat er gepest wordt. Jammer genoeg blijkt ook uit onderzoek dat dit ingrijpen in veel situaties onvoldoende helpt. Er is nog regelmatig een drempel om collega's om hulp te vragen of tijdig de hulp van (externe) deskundigen in te schakelen om het tij te keren.

Link naar film : <https://youtu.be/Ef81KszhGO0>

Tijdsduur : Video 4:30 minuten

Met elkaar in gesprek (30 tot 60 min. afhankelijk van de gekozen thema's om te bespreken)

Doelgroep : Professionals die met kinderen en jongeren werken

Doel : Omgaan met Pesten op een laagdrempelige manier bespreekbaar maken en kennis en vaardigheden op dit gebied kunnen vergroten door eigen werkervaringen te delen aan de hand van de film.

Motiveren om pesten te voorkomen, tijdig te signaleren en aan te pakken

TIPS!

1. **Kijk als initiatiefnemer voor het gesprek eerst zelf naar de film**
2. **Hou de randvoorwaarde van veiligheid in het oog**
Sta stil bij het maken van afspraken over het omgaan met elkaar (bijvoorbeeld dat wat je te weten komt over elkaar binnen de groep blijft) en hou er rekening mee dat het gesprek emotioneel kan zijn.
3. **Stel je open op, dat creëert een open gesprek**
Je mag je eigen kwetsbaarheid als initiatiefnemer voor het gesprek (ook) laten zien door te vertellen wat het kijken naar de film met jou doet. Je kan evt. ook een persoonlijke eigen ervaring delen.
4. **'Sta open voor verschillen in handelswijze'**
Iedere professional heeft een eigen aanpak die voor hem/haar past. Er is niet 1 perfecte manier van handelen bij het omgaan met pesten. Uiteraard kan je wel rekening houden met wat we weten uit onderzoek en wat minder goed werkt of risico's met zich meebrengt.
5. **Een inleiding kan niet ontbreken**
Start nooit zomaar met beeldmateriaal dat emotioneel beladen kan zijn in je team of dat kan raken aan eigen ervaringen van collega's. Geef een korte inleiding over de ervaringen die Jeffrey en Monica zullen delen, zoals:
 - *Jeffrey werkt als locatielider en meewerkend pedagogisch medewerker op een BSO-locatie binnen de kinderopvang. Hij ziet regelmatig hoe pesten op school doorwerkt op de BSO.*
 - *Monica werkt als leerkracht in het basisonderwijs. Zij stond voor de uitdaging haar groep te begeleiden waar veel speelde in de onderlinge dynamiek tussen de kinderen.*
6. **Geef een kijkopdracht**
Geef een overkoepelende kijkopdracht en leg uit met welke doelen je samen naar de film gaat kijken. Bijvoorbeeld: 'Samen Sterk tegen Pesten'. Wat roept dat bij jou op?

In gesprek met het team

Je kan met je team in gesprek aan de hand van diverse thema's.
(NB: Hieronder staan voorbeelden van vragen en tips voor het gesprek per thema.):

- Aandacht voor (alle) kinderen in de groep
- Groepsdynamiek, rollen bij pesten en signaleren
- Herstelmogelijkheden als het misgaat
- De drempel om hulp te vragen verlagen
- Bijdragen aan 'Samen Sterk tegen Pesten'

In gesprek over denken, voelen en doen van jezelf en anderen bij omgaan met pestgedrag

Stel in het team vragen over welke gedachten ze hebben, welke gevoelens daar voor hen bij horen en wanneer je handwijze werkt en wanneer niet. Sta ook stil bij hoe anderen op jouw handwijze reageren.

Voordat je het gesprek afrondt is het belangrijk om aandacht te besteden aan oplossingen: waar kan jij bij ons in de organisatie terecht voor hulp, wat helpt jou zelf, hoe kan jij een collega helpen? Inventariseer en koppel terug.

In gesprek na het kijken van de film a.d.h.v. vragen

We geven verschillende voorbeelden van vragen om te stellen, om met enkele thema's die aan bod komen in de film, aan de slag te gaan. Op deze manier helpen we je op weg met het gesprek n.a.v. de film. Markeer voor jezelf na het kijken van de film welke vragen jij wilt gebruiken in het gesprek met jouw team.

Aan de slag: herkenbare verhalen uitwisselen met collega's

- 1) Wissel in **drietallen** uit hoe je het vond om de film te zien. Voor sommige collega's is het gemakkelijker en veiliger om eerst in een klein groepje te praten. Daarna is het vaak gemakkelijker om ook in de grote groep te spreken over de film in reactie op de vragen.

Geef op deze manier eerst ruimte aan alle collega's om zich te ontladen en uiten. Vraag daarna een aantal reacties uit de groep of van de groepjes.

- 2) In de film kwam gedrag van kinderen in de groep, gedrag van ouders en gedrag van collega's naar voren.
 - Welke verhalen waren herkenbaar voor jou als professional?
 - Welke verhalen waren nieuw voor jou als professional?

Thema: Aandacht voor de kinderen in de groep

- 3) Jeffrey vertelde dat hij **ieder kind** probeert te zien.
 - Wat raakte jou in zijn verhaal?
 - Welke kinderen kun jij gemakkelijker zien in je groep?
 - Welke kinderen kun jij lastiger het gevoel geven dat je ze ziet?
 - Welk gedrag laten deze verschillende kinderen zien? (Bijv. heel aanwezig tot minder zichtbaar)
 - Wat vormt een uitdaging voor jou? In welke situaties? Wat kun jij daar zelf voor doen? Hoe kunnen anderen jou daarbij ondersteunen?

Thema: Groepsdynamiek, rollen bij pesten en signaleren

4) Monica vertelde over kinderen in de groep die stiller zijn of denken niets te maken te hebben met wat er speelt in de groep.

- Welke rollen ken je allemaal in een groep?
- Welke rollen zie je in jouw groep?
- Hoe zou jij de rol die de stille kinderen aannemen omschrijven?
- Wat doe jij om rollen bij pesten te signaleren?

5) Monica en Jeffrey deelden beiden op hun eigen manier hoe zij de grote groep kinderen die tegen het pesten is proberen te stimuleren om bij te dragen aan het verbeteren van de omgang met elkaar in de groep.

- Hoeveel kinderen zie jij in jouw groep die afstand nemen van kinderen die op negatieve wijze met elkaar omgaan of reageren?
- Op welke manier betrek jij kinderen die wegstaren van pesten?

6) Jeffrey vertelde dat hij vaak ziet dat pestgedrag “doorsuddert” (bijvoorbeeld op de BSO).

- Ervaar jij dat ervaringen die kinderen in andere omgevingen hebben opgedaan doorwerken op een andere plek? Op welke manier? Hoe ga je daarmee om?
- Op het moment dat er onveiligheid ontstaat door gedrag dat heeft plaatsgevonden op een andere plek, heb je de inspanningsplicht daar mee aan de slag te gaan. Wat vind je daarvan?
- Kom jij in actie als er ‘iets doorwerkt’? Ja of nee? Hoe komt dat? En zo ja; op welke manier kom jij in actie bij onveiligheid of pestgedrag?

Thema: Herstelmogelijkheden als het misgaat

7) Zowel Jeffrey als Monica investeerden in het doorbreken van negatief gedrag in hun groep. Jeffrey door het volgen van scholing met zijn team. Monica door het inschakelen van externe hulp.

- Hoe denk jij over investeren in jezelf en of scholing als professional m.b.t. dit onderwerp?
- Hoe denk jij over het inschakelen van (externe) hulp bij pesten?
- Wat levert investeren in jezelf of de groep op als pestgedrag speelt? Voor wie?

8) Monica sprak over ‘wakker geschud’ worden?

- Ben jij weleens wakker geschud?
- Door wie en wanneer?
- Wat heb je daar mee gedaan? Heeft dat invloed gehad op je handelwijze?

Thema: De drempel om hulp te vragen verlagen

Praten over pesten en andere problemen is belangrijk. Hulp vragen helpt. Dan sta je niet meer alleen in je probleem. Dan kunnen anderen je helpen en samen zorgen dat het wordt opgelost. Je handelt met meer zelfvertrouwen en je kunt je handelingsrepertoire uitbreiden.

- 9) Geef je collega's een klein gekleurd blaadje papier. **Aan wie** zouden zij hulp kunnen vragen? Met wie kunnen zij praten? Vraag hen de eerste naam op te schrijven die in ze opkomt.
- 10) Laat collega's vervolgens in **drietallen uitwisselen** met wie zij zouden praten (uit het team, familie, vrienden, ...) en wat maakt dat zij die persoon vertrouwen. Als ze ideeën opdoen uit de voorbeelden van anderen mogen ze deze namen ook opschrijven op het blaadje papier. Het doel is om te proberen tot drie collega's en/of andere mensen te komen die ze vertrouwen.
 - Vraag **enkele reacties** uit de groep.
 - Hoe zou je een gesprek beginnen over een probleem met iemand die je vertrouwt?

Geef aanvullende informatie in reactie op de inbreng:

1: Sta stil bij mogelijkheden voor hulp in de eigen organisatie.

Geef aan bij wie professionals bij jou in de organisatie terecht kunnen voor hulp & ondersteuning bij het omgaan met pestgedrag en het vergroten van sociale veiligheid. Denk hierbij aan de vertrouwenspersoon, het aanspreekpunt pesten / de anti-pestcoördinator, de intern begeleider of zorgcoördinator of pedagogisch coach.

2: Sta stil bij mogelijkheden voor hulp die je kunt inschakelen.

Op de websites van het Kenniscentrum Omgaan met Pesten staat meer informatie over scholing voor professionals, hulp aan kinderen en jongeren (individueel en in groepsverband) en themabijeenkomsten voor ouders.

→ <https://www.omgaanmetpesten.nl/voor-professionals/>

→ <https://www.kenniscentrumomgaanmetpesten.nl/>

3: Sta stil bij mogelijkheden om advies te vragen.

Schoolprofessionals met vragen over veiligheidsbeleid, pedagogisch klimaat of ongewenst gedrag kunnen ook terecht bij het adviespunt van Stichting School & Veiligheid
Telefoon: 030 – 285 66 16 (schooldagen van 9.00 tot 16.00 uur)
E-mail: adviespunt@schoolenveiligheid.nl

Thema: (Ontdekken hoe je kan) bijdragen aan ‘Samen Sterk tegen Pesten’

Beoordeel de veiligheid in de groep collega's. Is deze aanwezig, dan kun je een verbinding leggen met de manier van omgaan met elkaar in de het eigen team en of omgaan met de groep als professional. Beoordeel de spanningsboog in de groep collega's. Je kunt deze verbinding direct na het gesprek over de film maken, of op een later moment.

- 11) Zijn er dingen die je **anders** zou willen in **onze organisatie** m.b.t. sociale veiligheid en omgaan met pestgedrag?
- 12) Hoe zouden we nog meer **kennis en handvatten** kunnen **delen** met elkaar om ons samen Sterk te (blijven) maken tegen Pesten?

Vraag door: Wat kun je daar zelf voor doen? Wat kunnen anderen doen? Hoe kunnen we samen zorgen dat dit voor jou verandert? Welke afspraken kunnen we maken om als groep (nog) fijner met elkaar om te gaan?

Geef aanvullende informatie in reactie op de inbreng:

Waar professionals werken met kinderen en jongeren is ruimte nodig om te leren en ontdekken met elkaar. Iedereen heeft handige en minder handige handelwijzen. Daarin mag je oefenen. Het hoeft kortom niet altijd perfect te gaan. Belangrijker is, dat de intentie en motivatie aanwezig is om iedere kind of jongere een fijne tijd te geven in de organisatie. Sta stil bij manieren die je kunt inzetten om bij te dragen aan positief omgaan met elkaar en het herstellen van momenten waarop dit mis gaat.

Wil je samen met ons kenniscentrum het verschil maken?

Zelf aan de slag met kinderen & jongeren

Wil je met de groep kinderen of jongeren in gesprek waar jij mee werkt?

Zet onze nieuwe film en gesprekshandleiding & kijkwijzer in:

- ➔ <https://www.omgaanmetpesten.nl/film-sterker-staan-kun-je-leren-voor-het-eerst-getoond-in-de-week-tegen-pesten/>

Of maak gebruik van ons lespakket dat we beschikbaar hebben gesteld voor de Week tegen Pesten. Doorlopende aandacht voor sociale veiligheid is nodig. Je kunt het lespakket dus ook na deze week inzetten.

- ➔ <https://www.omgaanmetpesten.nl/lespakket-goed-voor-elkaar/>

Samen met ons aan de slag

Ontdek meer over onze scholing voor professionals, waaronder de opleiding tot anti-pestcoördinator in het onderwijs en de opleiding tot Sta Sterk trainer - trainer Omgaan met Pesten.

Kijk ook voor meer informatie over onze hulp aan kinderen en jongeren (individueel en in groepsverband ook bij jou in de organisatie) en themabijeenkomsten voor ouders.

- ➔ <https://www.omgaanmetpesten.nl/voor-professionals/>
- ➔ <https://www.kenniscentrumomgaanmetpesten.nl/opleidingen.html>

WWW.OMGAANMETPESTEN.NL

Maakt **STERK** tegen pesten